

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
ในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร
ACADEMIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
IN DON MUENG DISTRICT OFFICE UNDER BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION

นพรัตน์ แสงگرام

Miss Nobpharat Saengkram

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร

Educational Administration, Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: aomnopa89@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร และ (2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการประเมินของครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรกลุ่มตัวอย่างข้าราชการครู ของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2567 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกนได้จำนวน 191 คน และใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย วิธีดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (3) เก็บรวบรวมข้อมูล และ (4) วิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน ในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ (3) ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน ในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานครโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง

กรุงเทพมหานคร

ABSTRACT

The objectives of this research were: (1) to study the academic leadership of school administrators in schools under Don Mueang District Office, Bangkok Metropolitan Administration; and (2) to compare the academic leadership of school administrators in schools under the Don Mueang District Office, Bangkok Metropolitan Administration, based on teachers' opinions, categorized by education level and work experience.

Research methodology was a survey research. This research was a survey study conducted on a sample group of government teachers from schools under the Don Mueang District Office, Bangkok Metropolitan Administration, for the academic year 2024, The sample size was 191 teachers determined by Krejcie & Morgan's table and using stratified random sampling methodology, held 191. There are four stages of research: (1) studying literature and related research; (2) creating research instrument; (3) collect data; and (4) analyzing data. The instrument used for data collection was a five -point rating scale questionnaires. The statistic used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and t-test.

The results were found that: (1) the overall academic leadership of school administrators in schools under the Don Mueang District Office, Bangkok Metropolitan Administration, was rated at a high level. (2) teachers with different educational levels evaluated the academic leadership of school administrators differently, with statistically significant differences at the .05 level. (3) teachers with different levels of work experience did not differ significantly in their evaluations of the overall and specific aspects of academic leadership of school administrators.

Keywords: Academic Leadership, Administrators in Don Mueang District Office, Bangkok Metropolitan Administration.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 80(3) ได้กำหนดไว้ว่า รัฐบาลต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กล่าวถึงการปฏิรูปการศึกษาและกำหนดเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ โดยให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรและการ

จัดสาระการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และการวัดผลประเมินผลตามสภาพจริงมาตรา 39 กล่าวถึง หลักการบริหารการศึกษา ซึ่งได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ดังนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องมีบทบาทสำคัญในฐานะหัวหน้าหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับครู และผู้เรียนมากที่สุด ผู้บริหารโรงเรียนนอกจากจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ คุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการบริหารงานแล้ว จำเป็นต้องเป็นผู้

นำทางวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2553) ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้มีส่วนรับผิดชอบ มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาโดยตรงทุกระดับ การที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่ได้ดี มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะเกี่ยวกับขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษานอกจากจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ คุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการบริหารแล้ว จำเป็นต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ 2553) การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะได้รับความร่วมมือนั้นจะต้องแสดงบทบาทและพฤติกรรมที่เหมาะสม คือมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ในการรวมพลังครูเพื่อดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของโรงเรียน โดยผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับครูกระตุ้นครู ให้คำแนะนำครูและประสานงานให้ครูร่วมมือกันด้วยเทคนิควิธีที่มีคุณภาพจึงจะส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ภาวะผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครูและมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการปฏิบัติงานในสถานศึกษา กล่าวคือ สถานศึกษาที่มีคุณภาพนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการสอนของครู ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของนักเรียนและระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา (Perkey and Smith 1993: 114) สอดคล้องกับ Chell (2001: 5) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่บริหารงานภายในสถานศึกษาและเป็นผู้ซึ่งมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู

ตลอดจนมีอิทธิพลต่อความมีประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษาการศึกษาถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นหนทางอันนำไปสู่การสร้างความมีประสิทธิภาพและเป็นเลิศในสถานศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงมีความสำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอน แกไขการจัดการเรียนการสอนเป็นความสามารถโน้มมน้าวจูงใจหรือชี้นำบุคคลในโรงเรียน และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา การส่งเสริมและสนับสนุนกลุ่มเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย นำความรู้ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ กำกับติดตามให้บุคคลทำงานเป็นระบบ แน่แนวประสานงานให้ความสะดวก สร้างความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจและความอบอุ่นในการร่วมงาน ดูแลให้ความช่วยเหลือให้ผู้ร่วมงานสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ (2560: 24) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้บริหารโรงเรียนยุคใหม่จะต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการใช้โอกาสใช้ความเป็นผู้นำอย่างเต็มศักยภาพและหันมาทุ่มเทให้กับงานบริหารโรงเรียนเป็นหลัก ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำจะสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อบรรยากาศขององค์กร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ ในขณะที่เดียวกัน Davis and Thomas (1989) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ บทบาทสำคัญต่อครูใหญ่ที่จะเน้นกิจกรรมในด้านการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในห้องเรียนของครู ตลอดจน Dimmock & Walker (2005) กล่าวถึง ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ เพื่อดำเนินการให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนผู้บริหารโรงเรียนเป็นตำแหน่งที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดความร่วมมืออย่างมากจากครู ซึ่งจะช่วยเหลือเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย

การทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) โดยสถาบันสอบการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) ปีการศึกษา 2566 ของโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตดอนเมือง จำนวน 6 โรงเรียน การทดสอบจำนวน 4 รายวิชา (ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ) โดยผู้วิจัยเปรียบเทียบผลการทดสอบระดับโรงเรียนและระดับภาค คือ โรงเรียนวัดดอนเมือง(ทหารอากาศอุทิศ) สำนักงานเขตดอนเมือง ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับภาคในทุกรายวิชา

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร จึงเห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการทั้งหน่วยงานสถานศึกษาและหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปใช้วางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาให้มีศักยภาพในการบริหารงานวิชาการซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณลักษณะตามจุดหมายของหลักสูตร

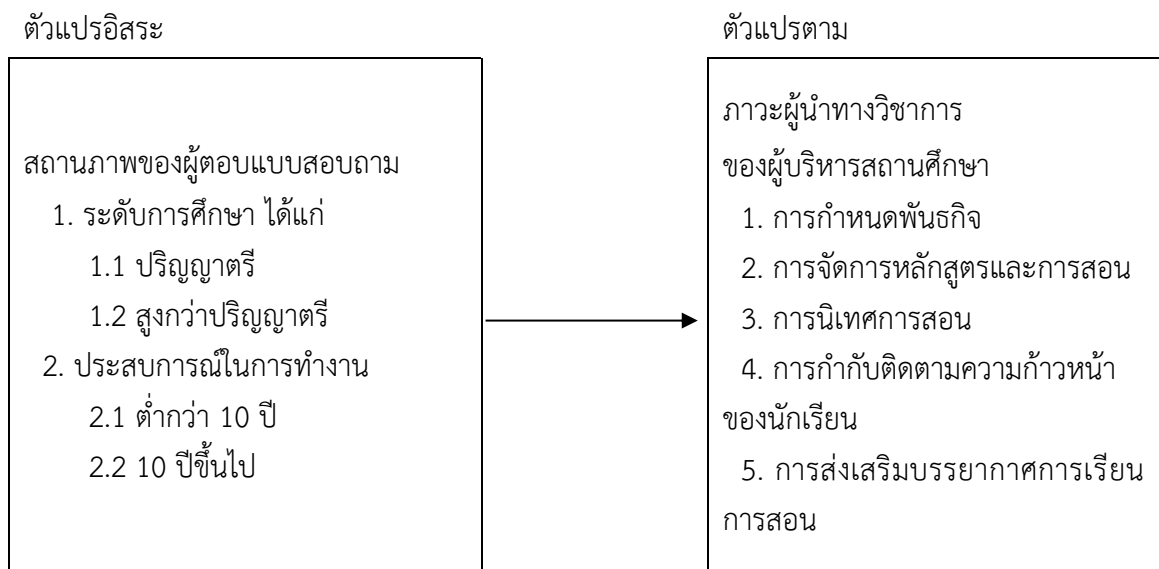
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการประเมินของครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการตามแนวคิดของ Krug (1992) มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ไว้ในภาพที่ 1.1 ดังนี้



ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1. ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร 2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานครปีการศึกษา 2567 จำนวน 6 โรงเรียน จำนวน 380 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร จาก 6 โรงเรียน จำนวน 191 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตัวแปรต้น ได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ซึ่งออกแบบในลักษณะแบบสอบถามประเภทปลายปิด (Closed form) เพื่อเลือกตรวจสอบรายการ (ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ, 2536)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของไลเคิร์ต (Likert) โดยกำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ เป็นเกณฑ์การให้คะแนน ซึ่งมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการระดับมาก
- 3 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการระดับน้อยที่สุด

3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามลำดับ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารแนวความคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ตามที่กำหนดในกรอบและแนวความคิดในการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร

3.2 สร้างแบบสอบถามที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบบสอบถามจะแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา และขนาด โรงเรียน มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

3.2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การกำหนดพันธกิจ 2) การจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน โดยแบบสอบถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบ แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะโดยใช้วิธีหาค่า Index of item objective congruency (IOC) โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1 แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นวัดได้ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 ไม่แนใจว่าข้อคำถามข้อนั้นวัดได้ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 แน่ใจว่าข้อคำถามข้อนั้นวัดได้ไม่ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะ

จากนั้น ผู้วิจัยได้นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านมาคำนวณค่า IOC เป็นรายข้อ และตัดข้อรายการที่มีค่า IOC ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ผลการพิจารณาพบว่าข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ที่ 1 แสดงว่าข้อคำถามทุกข้อมีความตรงเชิงเนื้อหาผ่านเกณฑ์ที่กำหนด

3.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับนำกลับมาปรับปรุงแก้ไขจนมีความสมบูรณ์ และมีความเหมาะสมนำไปทดลองใช้ (Try - Out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.6 นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้แบบสอบถามมาคำนวณหาความเที่ยงตรง โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) 0.98 ผลการวิเคราะห์ในกระบวนการอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

3.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องเหมาะสม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1. การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.1.1 ขอนหนังสือจากภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปถึงครูในโรงเรียนในสำนักงาน เขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร

4.1.2 จัดส่งแบบสอบถามพร้อมนัดหมายการไปขอรับแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 191 ฉบับ ไปยังครูของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร

4.2 การจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

4.2.1 ตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามหลังจากได้รับคืน

4.2.2 นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าสถิติด้วยคอมพิวเตอร์

4.2.3 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำผลคำนวณมาวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายและ สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

5.2. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขต ดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปล ความหมาย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำทางวิชาการในระดับน้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงาน เขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษาและ ประสบการณ์ในการทำงาน

5.4 ตัวแปรระดับการศึกษาและตัวแปรประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์ด้วยค่า t-test

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ค่าความถี่ (Frequency)

6.2 ค่าร้อยละ (Percentage)

6.3 ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{X})

6.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

6.5 ค่า t-test

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 4.1

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 191 คน ด้วยการหาความถี่ และร้อยละ ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 191)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	135	70.68
สูงกว่าปริญญาตรี	56	29.32
รวม	191	100
ประสบการณ์การทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	108	56.54
ตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป	83	43.46
รวม	191	100

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีจำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 70.7 สูงกว่าระดับปริญญาตรี มีจำนวน 56 คนคิดเป็นร้อยละ 29.3 และประสบการณ์การทำงาน ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีจำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 56.54 ผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 43.46

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขต

ดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	\bar{X}	S.D.	(ระดับ 191)
1. การกำหนดพันธกิจ	4.26	0.52	มาก
2. การจัดหลักสูตรและการสอน	4.29	0.62	มาก
3. การนิเทศการสอน	4.29	0.70	มาก
4. การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน	4.31	0.60	มาก
5. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน	4.32	0.57	มาก
รวม	4.29	0.54	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.32$) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ($\bar{X} = 4.31$) การจัดหลักสูตรและการสอน และการนิเทศการสอน ($\bar{X} = 4.29$) และการกำหนดพันธกิจ ($\bar{X} = 4.26$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน ดังตารางที่ 4.3 – 4.4

ตารางที่ 4.3 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน

ในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา

(n = 191)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. การกำหนดพันธกิจ	4.27	0.53	4.24	0.49	0.287	0.774
2. การจัดหลักสูตรและการสอน	4.34	0.56	4.17	0.74	1.766	0.079
3. การนิเทศการสอน	4.38	0.50	4.05	0.92	3.214*	0.002
4. การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน	4.38	0.52	4.14	0.74	2.544*	0.012
5. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน	4.37	0.52	4.19	0.66	2.084*	0.039
ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน	4.35	0.48	4.16	0.65	2.248*	0.026

* นัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4.3 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการกำหนดพันธกิจ ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ไม่แตกต่างกัน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 4.4 การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
ในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์
ในการทำงาน (n = 191)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ต่ำกว่า 10 ปี		10 ปีขึ้นไป		t	p
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. การกำหนดพันธกิจ	4.26	0.53	4.26	0.51	-0.043	0.966
2. การจัดหลักสูตรและการสอน	4.30	0.58	4.29	0.65	0.217	0.825
3. การนิเทศการสอน	4.36	0.53	4.23	0.75	1.394	0.165
4. การกำกับติดตามความก้าวหน้า ของนักเรียน	4.37	0.54	4.37	0.64	1.139	0.256
5. การส่งเสริมบรรยากาศ การเรียนรู้การสอน	4.37	0.52	4.37	0.60	1.197	0.233
ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน	4.33	0.50	4.33	0.57	0.888	0.375

จากตารางที่ 4.4 ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน
ในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่าครูที่มี
ประสบการณ์การทำงานต่างกันประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม
และรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง
สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน
เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 ด้าน ได้แก่ การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน การกำกับ
ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และการจัดหลักสูตรและการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร
สถานศึกษาเป็นผู้มีความรู้ความสามารถที่กำหนดไว้ในหน่วยงานนั้น ๆ และเป็นผู้ที่สร้างวิสัยทัศน์แนวทาง
ในหน่วยงานที่ชัดเจน และนำเสนอทีมงาน ประกอบกับสร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นการทำงานของทีมงาน
ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนาวรรณประภา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัย
พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลทิพย์
บุญโพธิ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดองค์กรบริหารส่วน
จังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ระดับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสังกัดองค์กรบริหารส่วน
จังหวัดชัยภูมิตามความคิดเห็นของครู โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการกำหนดพันธกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารกำหนดดัชนีชี้วัดคุณภาพผลการจัดการเรียนการสอนของกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด รองลงมาคือ ผู้บริหารสื่อสารพันธกิจและขอบข่ายงานวิชาการของโรงเรียนให้ครูและบุคลากรได้รับทราบ และผู้บริหารมีเป้าหมายและจุดเน้นที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษากำหนดเป้าหมายของโรงเรียนอย่างชัดเจน มีการรอบเวลา มีการวางแผนและการดำเนินงานที่ชัดเจน ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติงาน โดยครูมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายรวมถึงการบริหารจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ปรัชญาของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ (2560) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา ที่ระบุว่ากำหนดพันธกิจเป็นการเสนอกรอบเป้าหมายที่ชัดเจนและเป็นไปได้ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Krug (1992) ที่เห็นว่าพันธกิจที่ชัดเจนต้องสามารถสื่อสารได้อย่างเข้าใจง่ายเพื่อความสำเร็จร่วมกัน

1.2 ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ รองลงมาคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูจัดทำและใช้สื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร และผู้บริหารส่งเสริมให้มีการประเมินหลักสูตรก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมีการประสานการใช้หลักสูตรให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องจุดหมายโครงสร้างของหลักสูตร การจัดทำเอกสาร สื่อการเรียนการสอนประกอบหลักสูตร การประเมินหลักสูตร การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อการจัดการเรียนการสอนในระดับห้องเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนา วรรณประภา (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิดของ Krug (1992) ที่กล่าวว่าจัดการหลักสูตรและการสอนเป็นบริการเบื้องต้นที่ผู้บริหารต้องใส่ใจ

1.3 ด้านการนิเทศการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารกระตุ้นให้ครูนำผลการนิเทศมาพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของตนเอง รองลงมาคือ ผู้บริหารวางแผนร่วมกับครู ในการออกแบบเครื่องมือการนิเทศการสอน วางแผนร่วมกับครูในการนิเทศการสอนครั้งต่อไป และผู้บริหารส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาวิชาชีพจากหน่วยงานทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทในการนิเทศการสอนการดำเนินการวางแผนการนิเทศ และการประเมินการสอนของครูอย่างเป็นระบบ ให้

โอกาสครูได้พัฒนาวิชาชีพทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ด้วยเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพในตัวของคุณครูแต่ละคน ซึ่งจะช่วยให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชราภรณ์ จันทพล (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนในอำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครนายก โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับแนวคิดของ Krug (1992) ที่เน้นว่าการนิเทศควรเป็นกระบวนการพัฒนาครูอย่างจริงจัง มากกว่าการประเมินตามสภาพ

1.4 ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารให้ครูรายงานผลการประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนแก่ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียนอย่างต่อเนื่อง รองลงมาคือ ผู้บริหารกำหนดให้ครูแจ้งผลการประเมินความก้าวหน้าในการเรียนให้นักเรียนทราบทุกภาคเรียนอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารส่งเสริมให้มีจัดกิจกรรมที่เหมาะสมในการแก้ปัญหานักเรียนที่ต้องปรับปรุง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารดำเนินการตรวจสอบคุณภาพ การเตรียมนักเรียน โดยพิจารณาผลทดสอบและพิจารณาแบบรายงานพัฒนาการคุณลักษณะผู้เรียน เพื่อนำไปใช้ในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนานักเรียนและสื่อสารผลการตรวจสอบให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายทราบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุฤทัย จันทร์ทรงกรด (2558) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิสมัย ชุมภู (2557) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการ และแนวทางการส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้บริหารเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ครู นักเรียนผู้ปกครองและชุมชน รองลงมาคือ ผู้บริหารจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอและมีความทันสมัยต่อจำนวนนักเรียน และผู้บริหารพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียนให้สวยงามเป็นระเบียบและมีความปลอดภัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารจัดบรรยากาศของโรงเรียนเป็นบรรยากาศที่แสดงว่าเห็นคุณค่าของการเรียนรู้และเป็นบรรยากาศที่ส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จ มีการสร้างบรรยากาศการศึกษาทุกระดับ และเป็นบรรยากาศที่จะช่วยดึงพลังงานของนักเรียนและครูออกมา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสิริกร พลางาม (2557) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ผลการวิจัย พบว่า การส่งเสริมบรรยากาศทางการเรียนการสอนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามการประเมินของครูจำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการกำหนดพันธกิจ ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อทำการทดสอบเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่าครูที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสูงกว่าครูที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะความแตกต่างในมุมมองและประสบการณ์ของครูในแต่ละระดับการศึกษา ครูที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าอาจมีมาตรฐานหรือความคาดหวังที่สูงขึ้นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ทำให้การประเมินมีความเข้มงวดมากขึ้น ในขณะที่ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีอาจมีความคาดหวังที่สอดคล้องกับมาตรฐานทั่วไป ส่งผลให้การประเมินอยู่ในระดับสูงกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเศรษฐการ ไชยดำ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันประเมินภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดพันธกิจ ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ด้านการนิเทศการสอน ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะประสบการณ์ในการทำงานของครูที่ปฏิบัติงานอยู่ของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ไม่มีผลต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารกล่าวคือ ผู้บริหารมีความสามารถพุดจูงใจให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานด้วยความร่วมมือประสานสัมพันธ์กัน มีความสามารถในเชิงการใช้ภาษาคอยโน้มน้าวจิตใจ สร้างค่านิยมและความเชื่อด้วยคำพูดและการกระทำ ผู้นำจะต้องมีความจริงจังในการพูดสามารถชี้แจงด้วยวาจาให้ผู้ร่วมงานและชุมชนเข้าใจในนโยบาย วัตถุประสงค์ของงานบริหารงาน ซึ่งจะช่วยสร้างความสบายใจในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุขฤทัย จันทรทรงกรด (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนิต มัชฌิมา (2557) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนคติของหัวหน้ากลุ่มสาระในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษาผลการวิจัย พบว่าหัวหน้ากลุ่มสาระที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีทัศนคติต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียน ในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีรายละเอียดของแต่ละด้านที่มีค่าคะแนนต่ำสุดไปหามากที่สุด ดังนี้

1. ด้านการกำหนดพันธกิจ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดพันธกิจในการบริหารงาน
2. ด้านการนิเทศการเรียนการสอน ผู้บริหารควรกำกับติดตามช่วยเหลือแนะนำคณะครูในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนส่งเสริมให้คณะครูมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์หลังการนิเทศการสอน
3. ด้านการจัดหลักสูตรและการสอน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้คณะครูมีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการพัฒนาการเรียนการสอน ประกอบกับส่งเสริมให้คณะครูมีการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น
4. ด้านการกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน ผู้บริหารควรส่งเสริมให้คณะครูมีการวิเคราะห์มาตรฐานแบบทดสอบ เพื่อตรวจสอบจุดเด่น จุดด้อยทางด้านการเรียนของผู้เรียนตลอดจนส่งเสริมให้คณะครูสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย
5. ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้คณะครูและผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ ร่วมวางแผนเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม อีกทั้งยังส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายใน โรงเรียนให้มีความปลอดภัยและเอื้อต่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากข้อค้นพบของการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะของการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป เรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในสำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร

บรรณานุกรม

กมลทิพย์ บุญโพธิ์. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์กรบริหาร

ส่วนจังหวัดวัดชัยภูมิ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาดุษฎีบัณฑิต). ชัยภูมิ. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.

ฉัตรชัย จันทา. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน

จังหวัดนครพนม. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ, 9 (33), 245-255.

- ชอพี ราเชะ. (2560). ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอทุ่งยางแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต3. (การค้นคว้าอิสระบัณฑิตวิทยาลัย). ยะลา. มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- ณัฐพล พชนี. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวังบูรพา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. (งานนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทัศนาวรรณประภา. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสอยดาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. (งานนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นรมน ชันดี. (2561). การศึกษาบทบาทการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดชลบุรี ระยองและตราด. (วิทยานิพนธ์ ค.ม.). จันทบุรี. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- ปรียาภรณ์ เรืองเจริญ. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). ชัยภูมิ. มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- พัชราภรณ์ จันทพล. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในอำเภอองครักษ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครนายก. (งานนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพ็ญณา พลับฉิม. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). นครปฐม. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
- รุ่งฤดี อุทุม. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). บุรีรัมย์. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วาสนา สารภรณ์. (2556). การเปรียบเทียบการรับรู้ของครูต่อพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24. (สารนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). สารคาม. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิเชียร วรณภกร. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. (งานนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เศรษฐการ ไชยดำ. (2557). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). ร้อยเอ็ด. มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด.
- สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า. (2553). ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา ตาม

หลักเกณฑ์ใหม่. กรุงเทพฯ: เอส.พี.เอ็น. การพิมพ์.

สมพร เทพสีดา. (2560). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนตีประจำตำบล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3.** (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). บุรีรัมย์. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2553). **การบริหารการเปลี่ยนแปลง.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 - 2579.**

กรุงเทพมหานคร. บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

เสาวภาพันธ์ ศรีประเสริฐ. (2560). **ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาเมืองพัทยา.** (งานนิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). ชลบุรี. มหาวิทยาลัยบูรพา.